

UZASADNIENIE

projektu rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej komunalnego ujęcia wody podziemnej „Warnkowo” w miejscowości Warnkowo.

Podstawą do wydania ww. rozporządzenia jest, zgodnie z przepisem art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145 i 951), wniosek właściciela ujęcia wody podziemnej „Warnkowo” w miejscowości Warnkowo – tj. wniosek Gminy Nowogard.

Przedmiotowy wniosek obejmuje następujące dokumenty:

- Wniosek o ustanowienie strefy ochronnej dla wodociągu komunalnego ujęcia wody podziemnej „Warnkowo” w Warnkowie, gmina Nowogard, opracowany w marcu 2011 r.,
- Dodatek nr 2 do dokumentacji hydrogeologicznej komunalnego ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych „Warnkowo” w Warnkowie k. Nowogardu określający zasięg strefy ochronnej, opracowany w lutym 2011 r.,
- Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej – Aktualizacja zasobów eksploatacyjnych komunalnego ujęcia wody podziemnej Warnkowo, opracowany w 2002 r.

Przedmiotowy wniosek dotyczy ustanowienia nowej strefy ochronnej dla ujęcia wód podziemnych „Warnkowo” w Warnkowie w miejsce dotychczasowej.

Dla ujęcia wód podziemnych „Warnkowo” w Warnkowie, decyzją Wojewody Szczecińskiego dnia 22 lutego 1996 r., znak: OSB-7/6226/2/96, ustanowiono strefę ochronną posiadającą zarówno teren ochrony bezpośredniej jak i pośredniej (wewnętrzny i zewnętrzny). Wyżej wymienioną decyzją w strefie ochronnej ujęcia wprowadzono zakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenu. Przedmiotowa strefa ochronna była przekształcana przez przepisy przejściowe dwukrotnie¹⁾. Najpierw z dniem 1 października 2001 r. stała się strefą ochronną ujęcia wody w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo wodne z 1974 r. w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (tj. strefą ochronną ustanawianą przez wojewodę w drodze rozporządzenia), aby następnie z dniem 30 grudnia 2003 r. stać się ostatecznie strefą ochronną ujęcia wody w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229), to jest strefą ochronną, która jest ustanawiana przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w drodze rozporządzenia będącego aktem prawa miejscowego. W konsekwencji Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie uzyskał formalno-prawną podstawę do dokonywania zmian w przedmiotowej strefie ochronnej oraz do jej zniesienia, w drodze rozporządzenia, będącego aktem prawa miejscowego.

W projekcie niniejszego rozporządzenia nie zawarto jednak przepisu znoszącego istniejącą strefę ochronną ustanowioną decyzją Wojewody Szczecińskiego, z uwagi na jego bezprzedmiotowość. Z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159) wynika bowiem, że istniejąca strefa ochronna wygaśnie z dniem 31 grudnia 2012 r., a niniejsze rozporządzenie nie wejdzie w życie przed tym dniem. Należy zwrócić uwagę, iż nie zachodziły żadne przesłanki do tego aby niniejsze rozporządzenie mogło wejść w życie przed dniem wygaśnięcia istniejącej strefy ochronnej ustanowionej decyzją Wojewody Szczecińskiego. Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 17, poz. 95, z późn.

¹⁾ Odpowiednio przez art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.) oraz przez art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne (Dz. U. Nr 228, poz. 2259).

zm.) zawiera bowiem regułę zgodnie z którą akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie najwcześniej po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, co w przypadku niniejszego rozporządzenia, biorąc pod uwagę możliwy czas jego ogłoszenia, z całą pewnością miałyby miejsce po wygaśnięciu istniejącej strefy ochronnej ustanowionej decyzją Wojewody Szczecińskiego. W przywołanej ustawie przewidziano co prawda, iż akty normatywne w uzasadnionych przypadkach, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, jednak w tym przypadku nie zachodziła taka uzasadniona potrzeba, aby niniejsze rozporządzenie weszło w życie przed dniem wygaśnięcia istniejącej strefy ochronnej ustanowionej decyzją Wojewody Szczecińskiego.

W tym miejscu trzeba wyjaśnić, iż określony w projekcie niniejszego rozporządzenia termin jego wejścia w życie tj. 1 stycznia 2013 r. stanowić będzie termin krótszy niż czternaście dni od dnia jego potencjalnego ogłoszenia, lecz ustalenie takiego terminu jest uzasadnione potrzebą uniknięcia takiej sytuacji, że ujęcie wód podziemnych „Warnkowo” w Warnkowie, w związku z wygaśnięciem z dniem 31 grudnia 2012 r. istniejącej strefy ochronnej, przez pewien okres czasu byłoby pozbawione właściwej ochrony.

Ustanowienie terenu ochrony pośredniej podlega ocenie hydrogeologicznej, opartej na obliczeniach i badaniach, zmierzających do określenia obszaru, na którym czas migracji potencjalnych zanieczyszczeń do ujęcia jest mniejszy od 25 lat.

Na obszarze, na którym zlokalizowane jest ujęcie wody podziemnej użytkowy poziom wodonośny zagrożony jest zanieczyszczeniem z uwagi na dużą zmienność miąższości nadkładu izolacyjnego i obecność okien hydrogeologicznych, które wskazują, że w zasięgu oddziaływania ujęcia czasy przenikania zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej są mniejsze niż 25 lat. Na terenie ochrony pośredniej istnieje możliwość filtracji pionowej zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej w czasie mniejszym niż 25 lat.

Szczegółowe uzasadnienie treści rozporządzenia w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Warnkowo” w Warnowie i wprowadzanych na jej obszarze zakazów i nakazów przedstawia się następująco:

1. Uzasadnienie dotyczące zakazów i nakazów wprowadzonych na terenie ochrony bezpośredniej.

1.1. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne, na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wody zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Przepisy ww. artykułu są bezwzględnie obowiązujące i nie podlegają modyfikacjom. W związku z powyższym zaproponowano ustawowe brzmienie zapisu dotyczące tego zakazu.

1.2. Zgodnie z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne na terenie ochrony bezpośredniej nakazano odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody, zagospodarować teren zielenią oraz ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Zrezygnowano z zapisu dotyczącego odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody. Na terenie ochrony bezpośredniej brak jest urządzeń sanitarnych.

1.3. Na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne nakazano ogrodzić teren ochrony bezpośredniej, a na ogrodzeniu umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Nie wprowadzono natomiast nakazu

dotyczącego rozmieszczenia stałych znaków stojących lub pływających z uwagi na to, że granica terenu ochrony bezpośredniej nie przebiega przez wody powierzchniowe.

2. Uzasadnienie dotyczące zakazów, nakazów i ograniczeń wprowadzonych na terenie ochrony pośredniej.

- 2.1. Przy zakazie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi wprowadzono wyjątek dotyczący możliwości wprowadzenia: oczyszczonych ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody, oczyszczonych wód opadowych i roztopowych oraz wód opadowych i roztopowych, które mogą być wprowadzane do wód i do ziemi bez oczyszczenia. Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. *w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* (Dz. U. Nr 137, poz. 984 oraz z 2009 r. Nr 27 poz. 169), wody opadowe i roztopowe ujęte w szczelne, otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne pochodzące z powierzchni innych niż: z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, portów, lotnisk, miast, budowli kolejowych, dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych klasy G, z parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha oraz z powierzchni szczelnej obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, mogą być wprowadzane do wód lub do ziemi bez oczyszczenia. Tereny utwardzone, z których odprowadzane są wody opadowe i roztopowe dotyczą w obrębie strefy ochronnej wyłącznie terenów zabudowy jednorodzinnej i dróg osiedlowych o niewielkim natężeniu ruchu. Uwzględniając powyższe dopuszczono wprowadzenie tych wód na terenie ochrony pośredniej tego ujęcia. Dopuszczenie wymienionego wyjątku na terenie ochrony pośredniej nie będzie stanowić zagrożenia dla jakości ujmowanych wód oraz wpłynie na zwiększenie zasilania użytkowego poziomu wodonośnego.
- 2.2. Zakaz rolniczego wykorzystania ścieków oraz zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych jest konieczny dla zapewnienia odpowiedniej jakości wód podziemnych ujmowanych na ujęciu. Rolnicze wykorzystanie ścieków oraz stosowanie komunalnych osadów ściekowych powoduje, iż na dużych obszarach wody podziemne, w wyniku infiltracji, zanieczyszczane są przede wszystkim przez azotany, siarczany, chlorki oraz inne substancje zawarte w ściekach i ww. osadach.
- 2.3. Zakaz lokalizowania oczyszczalni ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych jest konieczny ze względu na ochronę jakości ujmowanych wód podziemnych. Oczyszczalnie ścieków oraz powstające na ich terenie odpady stanowią zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami zawartymi w ściekach.
- 2.4. Zakaz stosowania nawozów wprowadzono ze względu na zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych, między innymi, związkami azotowymi. Zakaz stosowania nawozów na obszarach stref ochronnych ujęć wody wynika bezpośrednio z przepisów § 3 ust. 4a pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. *w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania* (Dz.U. Nr 80, poz. 479 z póź. zm.).
- 2.5. Zakaz stosowania środków ochrony roślin za wyjątkiem środków dopuszczonych do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody wprowadzono uwzględniając występowanie na obszarze strefy ochronnej gruntów ornych i łąk oraz ogródków przydomowych. Zakaz ten ma na celu wyeliminowanie stosowania środków innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody.
- 2.6. Zakaz lokalizowania składowisk odpadów wprowadzono w sposób ogólny, bez wskazywania określonego typu składowisk. Wpływ składowisk odpadów na jakość wód podziemnych jest zwykle wyraźny zarówno w zakresie zmian składu chemicznego, jak też

w postaci skażeń bakteriologicznych, a w tym przypadku wynika przede wszystkim z braku izolacji warstwy wodonośnej.

- 2.7. Zakaz przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych wprowadzono z uwagi na toksyczny charakter tych substancji zagrażających zdrowiu ludzkiemu, nawet, gdy występują w nieznacznych ilościach oraz brak dostatecznej izolacji warstwy wodonośnej.
- 2.8. Zakaz lokalizowania zakładów przemysłowych wprowadzono z uwagi na wpływ zakładów przemysłowych na jakość wód podziemnych, który jest zwykle wyraźny zarówno w zakresie zmian składu chemicznego, jak też w postaci skażeń bakteriologicznych, a w tym przypadku wynika przede wszystkim ze słabej izolacji warstwy wodonośnej.
- 2.9. Zakaz lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt jest konieczny z braku dostatecznej izolacji warstwy wodonośnej, gdyż powstająca w tych obiektach duża i skoncentrowana ilość odchodów zwierzęcych może powodować zanieczyszczenie wód podziemnych o znacznym zasięgu. Skutkiem skażenia tych wód jest zwykle wzrost zawartości różnych związków azotu, zmiana barwy, zapachu oraz możliwość występowania zanieczyszczeń bakteriologicznych.
- 2.10. Zakaz lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych, a także rurociągów do ich transportu za wyjątkiem naziemnych przydomowych zbiorników gazu płynnego oraz magazynów butli z gazem płynnym wprowadzono, ze względu na specyficzne cechy substancji ropopochodnych, m.in. lepkość, gęstość, rozpuszczalność, odporność na biodegradację, powodujące iż substancje te łatwo przenikają do wód podziemnych i nawet w małych ilościach powodują trwałe skażenie dużych ilości wód podziemnych. Wprowadzone wyjątki nie stanowią zagrożenia dla wód podziemnych, a ewentualne wycieki parują do atmosfery i nie przedostają się do wód podziemnych. Wprowadzony zakaz nie dotyczy natomiast lokalizowania gazociągów gazu ziemnego z uwagi na to, że w odróżnieniu od gazu płynnego gaz ziemny nie jest produktem ropopochodnym.
- 2.11. Zakaz mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami usługowymi oraz naprawiania i obsługi pojazdów mechanicznych poza terenem zakładów usługowych prowadzących taką działalność na podstawie oddzielnych przepisów wynikają z faktu zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami ropopochodnymi i detergentami. Dopuszcza się mycie, naprawianie i obsługę pojazdów tylko na terenach zakładów usługowych, posiadających specjalistyczne zabezpieczenia.
- 2.12. Zakaz lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych wynika z faktu zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych znaczną ilością substancji organicznych oraz bakterii i wirusów.
- 2.13. Zakaz lokalizowania nowych ujęć wody podziemnej jest konieczny ze względu na ochronę zasobów ilościowych ujęcia. Zakaz ten nie dotyczy ujęć istniejących, a więc ich rozbudowy, modernizacji oraz wykonywania studni zastępczych (awaryjnych).
- 2.14. Zakaz wykonywania odwodnień budowlanych, za wyjątkiem odwodnień krótkotrwałych wprowadzono ze względu na ochronę ilości i jakości zasobów wód podziemnych. Dopuszczenie wymienionego wyjątku na terenie ochrony pośredniej nie będzie stanowić zagrożenia dla ilości ujmowanych wód ponieważ są to odwodnienia krótkotrwałe prowadzone, między innymi, podczas trwania prac związanych z budową, przebudową i remontem obiektów budowlanych, nie powodujące znacznego obniżenia zwierciadła wód podziemnych, o niewielkim zasięgu oddziaływania. Ponadto dotychczas stosowane odwodnienia nie miały negatywnego wpływu na stan wód podziemnych.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) projekt przedmiotowego rozporządzenia został uzgodniony z Wojewodą Zachodniopomorskim.